

הלכות חנוכה - שאלות לפעילויות (חידון, ביגו וכו') עפ"י קצושי"ע סימן קל"ט

השאלה	התשובה
1. אלו דברים עשו היוונים לעמ"י?	1. גזירות 2. איסור לימוד תורה 3. פשטו ידיהם בממונם ובנותיהם 4. טמאו ההיכל ופרצו בו פרצות.
2. מתי היתה תקופת היוונים וגזירותיהם?	בתקופת ביהמ"ק השני.
3. כמה זמן מלך יהודי לאחר הניצחון ועד מתי?	200 שנה עד חורבן ביהמ"ק השני.
4. איזו בעיה היתה עם השמן ומה פתרונה?	לא מצאו שמן טהור ומצאו פך קטן חתום בחותם הכה"ג.
5. מה תיקנו חכמים בעקבות הנס?	לעשות את ח' הימים הללו לימי שמחה והודיה.
6. מדוע נקרא חנוכה?	1. חנו בכ"ה 2. חנוכת וחידוש ביהמ"ק בזמן החשמונאים 3. חנוכת המזבח בימי משה.
7. על אלו דברים נאמר "מצווה" (מצווה, מצוה מן המובחר, הידור מצווה)?	1. מצווה להרבות בסעודה 2. בצדקה 3. מן המובחר-בשמן זית כבמקדש ופתילות צמ"ג 4. הידור מצווה-חנוכיית כסף 5. המצווה-פתח הפונה לרה"ר 6. מצווה-טפח הסמוך לפתח בשמאל 7. מצווה-למעלה מג"ט ולמטה מי' 8. הדלקה עושה מצווה.
8. מדוע דווקא ח' ימים?	עד שהספיקו להפיק שמן לאחר ח' ימים הספיק השמן בכד שכמותו ליום אחד.
9. במה יש מצווה להרבות?	1. בסעודה 2. בצדקה.
10. מתי חשיב "סעודת מצווה" בחנוכה?	כשאומר בסעודה שירות ותשבחות על הניסים.
11. מה אסור לעשות בחנוכה?	להתענות.
12. במה נשים מחמירות יותר ומדוע?	ביטול ממלאכה כשהנרות דולקים 1. היתה גזירה מיוחדת וקשה רק על הנשים 2. אחד מהניסים נעשה ע"י יהודית.
13. אלו שמנים ופתילות כשרים?	הכל.
14. מה מצווה מן המובחר?	שמן זית כבמקדש, פתילות צמ"ג שדולקות יפה וכן נרות שעווה שאורן צלול ונקי.
15. אלו נרות אינם טובים?	של ע"ז, של חרס שדלק כבר פ"א כיוון דמאיס, לפיד (כאבוקה), נר עם 2 פיות שנראה כאבוקה.
16. מהי סיבת ההדלקה?	פרסום הנס.
17. מהי צורת ההדלקה במהלך ימי החנוכה?	מוסיף והולך.
18. סדר ההדלקה בכל יום?	משמאל לימין.
19. על מה יש להקפיד כשמדליקים כמה יחד?	שכ"א יניח נרותיו במקום נפרד בכדי שיהיה היכר ולא יראה כמדורה.
20. היכן מדליק ומדוע?	במקום הפונה לרה"ר פתח או חלון כדי שיהא פרסום הנס.
21. כיצד מדליק בפתח הבית?	בשמאל הפתח שיהא מסובב במצוות (מזוזה וחנוכיה) ומצווה בטפח הסמוך לפתח בין ג' לי' טפחים.
22. מתי לא יצא יד"ח בחלון?	כשהחלון גבוה מכ' אמה.
23. מתי זמן ההדלקה?	מיד בצה"כ (עפ"י ה"קיצור")
24. כמה זמן ידלוק?	לפחות חצי שעה לאחר צה"כ.
25. באלו הלכות נאמר "היכר"?	1. כשמדליקים כמה-כ"א במקום מיוחד 2. לא במקום הנרות הרגילים-שיהא היכר 3. אי הדלקה בנר ב' פיות דאין היכר כמה הדליק.
26. מתי כשהדליקן לכאורה כראוי בכ"ז לא יצא?	1. כשהעמידן במקום רוח וכבו לפני חצי שעה 2. כשהדליק מבעור"י וכבה לפני חצי שעה אחרי צה"כ 3. נרות לא בצורה שווה 4. בשעת הדלקה היו במקום פסול והעבירו 5. כשאין שמן המספיק לחצי שעה 6. הדלקה בביהכ"נ לא יוצאים יד"ח.
27. במה עליו להזהר בנר שעווה?	להרחיקם האחד מהשני שלא יחממו זה את זה ויתחילו ליטוף ויכבו.
28. באיזה אופן יוצא בכלי שמן מלא פתילות?	כשכופה כלי המפריד בין הפתילות ואם לא כפה – פסול ולא יצא.
29. מי מדליק?	לאשכנזים – כ"א מבני הבית (ולספרדים – ראש הבית לכולם < לא מופיע ב"קיצור").
30. מה אסור לפני ההדלקה?	עשיית מלאכה אוכל ואפילו לימוד.
31. מה מותר לפני ההדלקה?	ערבית.
32. מה עליו לעשות לקראת ההדלקה?	לאסוף את כל בני ביתו לפרסומי ניסא.
33. מתי מדליק בלא ברכה?	1. כשהוא לבדו 2. אדם שנפטר קרובו ועדיין לא נקבר(אונן) ואין מי שידליק לו 3. העמידן במקום רוח וכבו מדליק שנית בלא ברכה 4. כשמדליקין עליו בביתו.
34. הברכות?	להדליק, שעשה ניסים, שהחיינו בלילה הראשון.
35. מי מברך "שעשה ניסים לישראל" ומדוע?	ג' – מכיוון שאינו יכול לומר "לאבותינו".
36. הסבר "הדלקה עושה מצווה".	מקום ההדלקה קובע אם יצא וכשהדליקן במקום פסול והעבירו אח"כ לכשר – לא יצא שאין הנחה עושה מצווה.
37. אלו פסולי גובה יש?	1. מעל כ' אמה 2. מתחת ג' טפחים – לכתחילה לא כדאי.
38. מתי יצא אף כשלא דלקו חצי שעה?	כשהדליקן כראוי וכבו ע"י רוח פתאומית.
39. למי אסור להדליק בביהכ"נ ומדוע?	אבל בלילה הראשון כיוון דאסור בברכת שהחיינו בציבור.
40. מתי מדליקין בביהכ"נ?	בין מנחה לערבית.
41. באיזה הקשר קשור צד דרום לחנוכה?	בביהכ"נ מניחין החנוכיה בדרום.
42. מתי מותר להשתמש בנרות?	1. בשמ"ש 2. כשעבר חצי שעה.
43. מי הוא הנר שאיתו מדליקים?	השמ"ש.
44. מתי אשה מדליקה?	1. לסומא 2. כשאין מי שידליק עבורה ועבור משפחתה.
45. מדוע נשים חייבות בנ"ח?	שאף הן היו באותו הנס.
46. מה סדר ההדלקה בע"ש ומדוע?	קודם נ"ח ואח"כ שבת דהרי מקבל שבת ולא יוכל להדליק אח"כ נ"ח.
47. במה צריך להזהר כשמדליק בע"ש?	שהשמן יספיק חצי שעה לאחר צה"כ דאי לא - לא יצא יד"ח 2. הדליקם בדת – להזהר שלא יכבו ע"י פתיחת וסגירת הדלת.
48. מתי כשמדליק חצי שעה בכ"ז אינו יוצא?	בע"ש (או כשהדליק בסתם יום מבעור"י) ולא דלק חצי שעה לאחר צה"כ.
49. סדר ההדלקה במוצ"ש?	קודם הבדלה ואח"כ נ"ח. (עפ"י ה"קיצור")
50. ההדלקה במוצ"ש בביהכ"נ?	לפני "ויתן לך".
51. אדם שאינו בביתו כיצד מדליק?	כשמדליקין עליו בביתו-ילדיק בלא ברכה ועדיף – שישמע ויצא בברכות אחר וידליק אח"כ בלא ברכה, וכשלא מדליקין עליו- ידליק בברכה או שישתתף עם בעה"ב בפרוסה ויוסיף קצת שמן בשבילו.
52. מה דין השמן והפתילות שנשארו?	שורפן דאסורים בהנאה דהוקצו למצווה אלא א"כ התנה שיותר לו להשתמש בנותר.
53. אלו 4 דברים א"א בחנוכה?	1. תחנון 2. א"א אפיים 3. למנצח 4. צדקתך בשבת.
54. התוספות בחנוכה?	1. הלל 2. קה"ת נשיאים 3. יש שאומרים בסוף התפילה מזמור שיר חנוכת הבית (לא מופיע ב"קיצור").
55. מה קוראים בתורה?	פרשיות תרומות הנשיאים לחנוכת המזבח במדבר.
56. כמה ספרים מוציאים בשבת?	2 – אחד לפרה"ש וא' לחנוכה ובשבת ר"ח 3 – א' נוסף למוסף ר"ח.